

PERŽVALGA.

— „Draugas“ nr. 2 redakcijos straipsnyje pamini apie nutarimą L. D. P. nuo naujų metų sustabdyti išleidinėti užsienyje „Ukininką“, jo vietą ir uždavinį paliekant atlikti vienam „Varpui“, tuomet tarp „U-kas“ buk buvę ketinama įspriauti į eiles lietuviškų laikraščių išeinančių Rusijoje. „D-as“ tą lietuvių demokratų taktiką aštriai sukritikavo. „Matyt, ir „U-kas“ — sako „Draugas“ — taikėsi pakliuti į cenzurnotųjų laikraščių eiles. Nusibodo jam toks, kaip dabar, gyvenimas, slapstymos, žandarų persekiojimai; jis užmiršo savo, per tiek metų teikiama, kovą su maskolijų valdžia; legališkųjų laikraščių eilėse budamas, matyt, manė daugiau naudos atnešias, daugiau šviesos galėsias suteikti... Apsirinka, nabagas, ir butų gerai, kad bent greitai pamatytų tą savo apsirikimą; caro „nagaika“, bent „geresnįją“ jų dalį, greičiausiai prie to privers... Girdėt, kad dabar varpiečiai jau nori atsiskyti nuo to savo nutarimo, kadangi nebesitiki galėsia cenzuruotą laikraštį leisti, — caro valdžia žino, kam leidžia; bet kad jie teip greitai nutarė pereiti į legališkąją pusę, tai nepuikiai juos charakterizuoja, — ar anksčiau ar vėliau, jie ten ir pereis, jei ne visi, tai bent žymi jų dalis“. Tiek rašo apie tą varpiečių ketinimą „Draugas“. Mums rodos vienok, kad geriaus yra laikraščiu skelbti idėją, nors pri dengtą, tuom keliu, kuriuom galima greitai pasiekti žmonių rankas ir širdį, negu užrubežy baduojant pačiam, nokinti ir skaitytojus. Visiems yra žinomu, kad „U-ko“ sandarbininkai, su mažu išėmimu, buvo tie patys, ką ir „Tėvynės Sargo“. Pasiliuosavus spaudai, visi jie susikuops apie ten uždėsimus laikraščius. Mums

rodos, kad tas ant „U-ko“ tiesioginiai turės atsiliepti: žinome, koks yra laikraščio bendradarbininkų gyvenimas!... Ar tad nebutų gerai, jei bent į ora lietuviškų laikraščių užsidėtų išleidinėti legališku keliu, su tikslu priruošti žemesnęją Lietuvos luomą prie pamatinių perkeitimų Lietuvos politiško gyvenimo? Lenkai, mūsų kaimynai, kurie daug daugiau politikoje prasilavino po peruzusių ant jų šalies audrų, turi keletą tokių legališkų laikraščių („Ogniwo“, „Głos“, „Prawda“ ir k.), rusai pirmėiviai irgi prilaiko visą eilę tokių raštų; ir niekas jiems neužmetinės, kad jų darbas galėtų pasilikti bergždžiu. Musų cenzuriniai laikraščiai, gimsianti po globa dvigalvio arelio, kiek girdėti, vargiai bus bent vienas su prakilnesniais tikslais, kurie žadintų prasčiokų mintyse supratimą priežastų savo skurdo. Tą uždavinį „U-kas“ ar kits iš jo užgimes laikraštis, labai dailiai galėtų atlikti, nes jis jau prigudęs yra kovos būdą. Jis praskyt kelią, o užrubežiniai revoliucijiniai organai atliktų ant tos dirvos savo darbą.

— Šįruden ims kariumenėn iš: Vilniaus gub. 6600 žmonių, Kauno — 6128 ir Gardino — 6769 žm. Sulyginant su pernykščiais metais padauginta emimas: Vilniaus gub. ant 1810 žm., Kauno — 1837 ir Gardino ant 1861 žm.

— Su neslepėmu džiaugimu skaitome „Krajuje“ pranešimą iš Lietuvos, jog įkurti prie arbatinyčių knygynėliai ir skaityklos, į kurias buvo prikimsėta visokio šlamšto dėlei nuodyjimo lietuvių dvasios, tolynlinkui pradeda nupulti. Tulse vietose praslinksta mėnuo, nepasirodo skaitykloje nė vieno žmogaus; jei bent koks maskolius paziuri į „gazietas“, girdi, kaip kazokai smaugia japonus.

— Vilniaus pačtos ir tele-

grapų mokyklose yra 76 mokiniai: 68 stačiatikiai, 5 katalikai ir 3 liuteriai. Ta mokykla yra speciališka dėl priruošimo Vilniaus aprinkiui pačių urėdininkų. Aprinkys apriepia gubernijas: Vilniaus, Gardino ir Suvalkų. Reikia žinoti kad Vilniaus ir Gardino gubernijose katalikų urėd. valdžia į tarnystę nepriima. Taigi, jeigu kurie iš to mažyčio nuošimčio ir užbaigia mokslus, turi jieškoti vietų Suvalkų gub. arba kraustyties į Mėškoriiją. Tuomet tarp pačtos urėdininkų yra Lietuvoje didelė stoka, nes daugelis iš vietų tapo išbrazdinti Mandzurijon sausainių griaužti.

— Iš priežasties užgimimo caruko, Vilniaus generalgubernatorius liepė paleisti iš savo apskryčio kalėjimų politiškus prasikaltėlius. Sunku tikėti, kad tokia „malonė“ būtų tapusi daryta dėl visų kalinių. Greičiau paleis tik kokius spiritnešius, nubaustus už vaikščiojimą per sieną, nes maskolijų akyse ir jie yra politiškais.

— „Krajus“ rašo: „lenkiškas muzėjus Rappersvyljuje (kur tai?) gavo dovanoms nuo vieno savo sąnario apstų rinkinį aktų iš XVI, XVII ir XVIII amžių, surinktų Lietuvoje, tarp kurių yra karalių privilegijos, ištraukos iš grodiškių aktų, įsakmės pasiuntiniams, labai svarbios atskaitos iš pavietinių ir Lietuvos vadybų apyskaitų, dokumentai rusiški su akyvioms atspaudoms pečėčių, ypatiški karalių autografai ir tt. ir tt.“

— Vitebsko ir Daugpilės (Dinaburgo) miestai su jų pavietais tapė pagarsinti ant t. v. išimtinų tiesų, mažai kuo skiriančiųsi nuo kariškų tiesų ir susidedančių iš visos eilės tuleriopų varžymų vietinio draugijos gyvenimo. Tokios tiesos dabar egzistuoja kuone didesnėj pusėj Rusijos didžmiesčių.

— Kaip pirmutinis lietuviškas veikalas po sugražini-

mui spaudos išėjo Telšuose (Kauno gub.) vietinės suvartojamosios (spożywczej) dr-stės šų metų apyskaita, kurioj greta su tekstu rusišku, tilpo ir lietuviškas vertimas lotyniškomis raidėmis.

— Nuo 1 liepos š. m. tapo per carą užtvirtinta įkurimas 7 klasių moterių gimnazijos Lietuviškamjam Breste, Gardino gub.

— Kunigų „Motinėle“ ant neseniai atsibuvusio savo seimo nutarė nebeselpti mokslivų iš Europos, bet teikti pašalpą vien tik amerikiečiams. Akyva tačiaus, kodėl nesuteikė jos „Kataliko“ redaktoriui, p. Brandukui: juk tas ir į kunigus eina, ir senas amerikonas. „M-lė“ šelpsi vienok, sako tas nutarymas, ir studentus europiečius, bet „išimtinuose atsitikimuose“. Matyt yra ir „išimtinai atsitikimai“, kuriuose amerikiečių nešelpsi.

— Brooklyno kriaučiai sukėlė tarpe lietuvių neapykantą ir reakciją į kitą pusę. Keletas mums rašo, kad reikia butinai išrinkti komitetą apsupinimui delegato į tolesnius socialistų kongresus. Mēs partartume rinkti ne delegatui komitetą, bet sutverti socialistų ar socialdemokratų partiją, kurios central. kom. suims visas aukas ir aprupis visą delegatūros reikalą.

— 4 rugs. Lietuvačių D-stė Plymouthe, Pa. laikė prakalbas, kur kalbėtojais, tarpkitko, aiškino reikalą balsavimų už socialistų partijos kandidatą į prezidentą Suv. Vals. Am. Nepamiškite, vientaučiai, kad ant socialistų tikieto stovi du garbus vyrai: Eugenius V. Debs į prezidentą, Benjaminas Hanford į vice-prezidentą.

Nuo Redakcijos.

Už korespondencijas ir apgarsinimus „Vienybės“ redakcija neatsako.

Isz Lietuvos.

Skriaudžiai, Senapilės pav., Suvalkų gub.

Po mus kamputį dar vis nepasiliauja trunkytis gaujos žandarų. Kaip jau buvo rašyta „Ukininke“ ir „Vienybėj Lietuvinkų“, jog iškrėtė Vincą ir Joną Grinius Selemoje būdoj ir Bacevyčius Alksninėję, teipogi 17 gegužės iškrėtė Juozą Bartušką kaimo Pagiriškio, jam nėsant nė namie, bet nieko nerado.

Ant rytojaus (18 gegužės) buvo šaukti visi aplinkiniai gyventojai ant tyrinėjimo į Budkos valčiaus raštinyčią: klausinėjo, kas yra per vieni Griniai, Bacevyčius ir Bartuška, bet tie žmonės nieko nepasakė ant naudos branktuočių.

9 d. rugpiučio buvo krata pas siuvėjį Juozą Garkaucką, Skriaudžiuose, kuris neseniai buvo parvažiavęs iš Varšavos praleisti vasaros bedarbę tėvynėj; beveik nieko nerado apart sudriskusio Nr. „Naujienu“. Tą krata darė vieni tik zemsargiai — Budkos ir Veiverių be šaltišiaus ir liudininkų, esant namie tik vienoms moterims.

Tai yra vis darbai judošių skundikų, kurių priviso mus krašte gana daug. Pirmas ir baisiausias judošius, tai yra Veiverių starša (vyresnysis zemsargis), kuris išmokino šnipinėt ir Budkos zemsargį vienakį Šinką ir abudu lando po žmones šnipinėdami kas lipdo atsišaukimus.

Neuzsilikęs nė kiek nuo šiųjų yra ir Budkos valčiaus vyresnysis raštinkas Kinderis (prusas); jieai yra tikras slapotos policijos tarnas ir tyčia čia valdzios atsiųstas, kaipo turįs gerą praktiką prie šnipinėjimo; sepmo jis apie 22 metu, vidutinio ugio, baltas, gražus vyras, truputį sulinkęs, su mažais useliais. Tokį pamatę, sergėkitės, o atsitikus progai pamokykite!

Pradžioj liepos mėn. buvo labai daug atsišaukimų išmėtyta po įvairias vietas: „Karė“ ir „Vyrai“. Žmonės labai godžiai juos rinko ir skaitė norėdami dažinoti, kas girdėti apie karę. Veiverių starša tą atszinojo tiktai į ketvirtą dieną, už tai višnininkas jį nubaudė ant 4-rių parų cipės, kad teip ilgai nepranešė tokių svarbių dalykų. Tokios nelaimės ištiktas, zemsargėlis važiuoja pas savo bičiulius pasiguosti savo likimu ir pasiteirauti, kas taiso jam tokias pinkles; užsuko ir pas Skriaudžių kleboną, tenai gavo gerą glabuzį šieno dėl susiramino, kitur kitoko išsikaulino ir vakare, prisikrovęs viso gero, visiškai jau nurimęs, pargryzo namon.

Bet dar labiaus nusiminė, kada, bekraustydami viską iš vežimelio, atrado labai svarbią dovaną: buvo tai keliolika lapelių „Karė“. Iš to nabagas visą naktį negalėjo užmigti ir, vos tik ryto sulaukęs, skubina išvežė višnininkui parodyti, kad kitų 4-rių parų negautų.

Tai buvo prieš pat Škaplierną, kada Skriaudžiuose būna dideli atlaidai. Sulaukęs Škapliernos patį višnininkas Markovas su daugybę zemsargių atpiškėjo į Skriaudžius gaudyti lipintojus—mėtytojus atsišaukimų; zemsargiams aštriai prisakė, laikyt dručiai užpaustus kišnius, kad justų, jeigu kas bandytų įkišti tų baisių popierių. Bet ant nelaimės nė vieno lipytojaus tad nebuvo, o gal jie nė zenklus, kad nesugavo.

Barzdinėlio Brolis.

Griškabudis, Suvalkų gub.

Griškabudyje vidurvasaryje būva du dideli atlaidai, kur netik daug svieto prieina, privaziuoja, bet ir kunigų, o ypačiai klierikų; nemažai vyno išgeria ir gaidžių surenčia. Tie atlaidai, tai š. Onos ir „atsimainymo“, abiejį atlaidai būna nukeliami į nedėlias, nors

ir prigulėtų buti šiokiomis dienomis; mat prabaščius Griškabudžio turi laukų ir tarnų, tai bijosi, kad tarnai darbymečiuose nepasilsėtų.

Nuvažiuojant, visas kelias, ateinantis panoviais, buvo apmėtytas įvairioms lietuviškoms popieroms ir atsišaukais; žmonės eidami ir važiuodami godžiai rinko ir skaitė. Per visa dieną iš Naumiesčio žandarai atvažiavę valkiojosi po Griškabudį apžiurinėdami visus užkaborius, bet turbut nieko nelaimėjo.

Per sumą išėjo du badikoriai su blekinėms barškydami, pinigų rinkti; perėjo per bažnyčią kiekvienam po nosę pakisdami, paskui išėjo ant šventoriaus. Vienam žmogeliui pakiso po nosę blekinę, ir barškina, o tas nė nepaziuri; jaunieji vyrai ir merginos susijuokė, teip kad net kunigai sėdėdami spaviednyčiose sušnairavo. Badikorius, pamislyjęs kad tas žmogelis miega, kunšt-lėjo; kaip ims žmogelis puryti. — „Ar jūs nekatalikai, kad čia laike dievmaldystės barškinate pinigais ir žmones baladojate, atitraukdami nuo karštos maldos; poteriaut, be dieviai!“ Ir pradėjo badikorius plusti žmogelį, aiškina mas, kad pinigai rinkti yra paliepta paties tėvelio, kad žmonių širdis laike dievmaldystės ant davimo pinigų minkšesnės; kad tu, esą, nenori — neduok; bet kitiems neduok girdėti tokias bedieviškas pasakas. Jaunumenė prunkšt, prunkšt... O tėveliai spaviednyčiose sėdėdami net paraudonavo, ir labai nu liudo ant atšalimo žmonių širdžių nuo Dievo garbės.

Po dievmaldystei, tėveliai sulindo į kleboniją, vyną gerti ir savo skilvukus sotinti. O jų avelės irgi nesnaudė: vilko naštomis degtinę ir alų; kurie nesutilpo svetinėse, tie ant kapinyno ir pavėsių, valgė, gerė ir net vėmė. Ir ką negers:

tuli susiejo su savo tolymoms giminėms; tuli su pažįstamais, tuli su mylimoms. Senukai ir senukės galo nerado gėryme, sakydami: — gal jau paskutinis sykis, kitą metą šituo laiku, gal jau bus ir kaulėliai sukirmiję.

Tai koki Griškabudyje atlaidai.

Skaitikas.

Isz Szkotijos.

Atgal pusė metų atvažiavo pas mus kunigas Cibirkis, kuris išsyk pasigarsino nenorįs nė turtų, nė darbininkų skriausti; jis nėsas pabėgęs iš Lietuvos, bet siųstas nuo vyskupo, turįs visus raštus ir galįs ten sugrįžti. Tuo paėjo paskala, kad k. C. esąs rusišku šnipuku — tam davė progą jis pats, besigirdamas, kad jį žandarai su iškilme iki rubežiaus atlydėję, — žmonės kalbėjo: geras kunigas išbėga iš Maskolijos slapčia, o kaip tokius, valdzia mat net su procesija palydi. Tačiau nepoligo tos kalbos aptilo. Atvažiavęs apskelbė, kad jis atsivežęs „labai šventų“ rožančių, šventintų per patį kryžioką mistrą, kokios šventinybės negalįs suteikti nė šventas tėvas. Daugelis, žinoma, puolės prie tų „labai šventų“ rožančių, it musės prie medaus. Vėliaus, kažikas pazaunyo k. C., kad čia esą daug privisę bedievių, „cicilistų“ ir kitokių blogų žmonių, kurie tampą tokiais beskaitydami pekliskus raštus. Na, k. C. ir įnyko draskyties, keikti tariamuosius „bedievius“; įkalbinėjo žmonėms tokius raštus deginti, o skaitančius juos — išvaryti iš namų. Daug ir radosi tokių quasi-katalikų, kurie pavarė nuo gaspadų vyrus mėgstančius skaityti kny-gutes. Toliaus, išgirdęs kad Mosende susitvėrė T. M. D. kuopa, k. C. iškeikė moseniečius ir išvadino: ubagais, driskiais, bedieviais ir girtuokliais. Moseniečiai, žinoma, to nenu-

sigando, ir dirba ant tautiškos dirvos tolesniai. Tą matydamas k. C. nusprendė važiuoti į Lietuvą ant vakacijų (ant 3 mėn.) ir sako parsivešįs kitą kunigą, nes, girdi, jam vienam labai sunku ganyti raguoti avinėliai. Pasakė graudų atsisveikinimo pamokslą — kurį sakant avelės verkė, o „bedieviai“ šypsojos; — žadėjo partraukti Lietuvoje išeisiančius laikraščius ir knygas, idant tokiu būdu išstumti iš vietinės vartinės raštus „bedieviškus“. Įkursis prie bažnyčios knygyną, o jo cenzorium pastatysis tą, kurį atsigabens, kunigą. Tada, visus tuos kurie skaito „negerus“ raštus, atskiręs nuo parapijos. Reikia vienok žinoti, kad daugumas mūsų brolių jau iš anksto nuo parapijos atsisakė. Žmonės dabar šceka, kad k. C. atsivešįs ne kunigą, bet žandarą, dėlei šnipinėjimo tarpe Škotijos lietuvių. Ar šaip būtų, ar kiteip, vertėtų mūsų broliams nuo naujų teikiamų spąstų apsisaugoti. Jeigu vieni mūsų nesupančiojo, tai galime įkliuti vėliaus per neapsižūrėjimą. Štai „Darb. Balse“ Nr. 4 randame žinutę iš mūsų krašto, kad kunigas C. bandė įkurti kitą lietuvišką dr-stę dėlei reakcijos prieš T.M.D. (ten pranešama, kad kun. C. sutvėrė tikrai T. M.D. kuopą ir norėjo kad ji būtų po jo priežiura, bet įsteigtojai nusiuntė pinigus Amerikon, o ne jam atidavė. R.) Mat bando viseip prisitaikyt, kad tik užgriebti po savo cenzura žmonių protus, bet ant jo nelaimės, visi jo užsimanymai sprogsta it muiliniai burbulėliai.

Pony Priešas.

Žiežirbos Žiaperijos.

(Suranklotos iš atminties ir iš įvairių raštų.)

Tie ponai parizėjai yra beveik visi teip kvaili, kaip tos kvailiosios avys, — išimant mažą nuošimtį nepasidavusių šei-

tonui, kunigaikščiui tamsybės, išvedint iš savo širdies iki pašutinio lašelio meilės ir pajautimų dėl savo giminės ir abelnai dėl visos žmonijos... Visi tie veidmainiai parizėjai yra tikrais bedieviais. Nors jie laikosi save už kytrus, kaip žaltis ir lapė, o tvirtus kaip levai ir vilkai draskantieji, bet jie visi yra kvaili, — „be širdies, be dvasios; tai yra žmonijos grioblai“, — sako Mitkus vyras, aš sakau, kad netik be širdies ir dvasios, bet netiek proto neturi, kad prilygti išmintingesniems žvėrimis. Bet jie mokina ir žmones, kurių pamokslų nabagai tamsu nai nesupranta; jų žodžiuose yra užslėpta kitokia mintis, — kur balsų ištaria šviesią civilizaciją, ten mislija apie juodą tamsybę, kurios teip geidžia, kaip kad arcivyskupas Krasickis troško: „švieta prostota, bodaj bys trwała na wieki (—šventa pračiokybė, amžinai tepasilaike!)“. Kartais plusdami — užsimišę, pasako dalelę ir teisybės, bet kas po taja teisybe randasi, to nieks iš pračiokėlių nesupranta: — „i zginie, a nebedzie mógł w to ugodzić! (—pražus, o nepataikys į tą!)“, — sako Malčevskis savo pasiputime („Maryja“ Malczewskieg) Ne vienas veidmainys parizėjus — bedievis, neturi jckio ryšio su tikyba, o vienok vardan Dievo apgandinėja, mokydami ir vyliodami žmones, kaip ir tas katalikų kunigas Kastro Rodriguez Olavarijoje, Argentinoj, užmušęs savo pačią ir 11 metų dukrelę*), palaidojęs jas, per tris mėnesius laikė mišias, spaviedojo ir komuniją dalino iki zakristijonas jo, šveicaras, neišdavė jo policijai. Tada jis suėmė ir sudijo mieste La Plata per čelūs metus ir nusudijo į kalėjimą ant nepaženklinto

*) Kunigas Rodriguez buvo pametęs katalikystę ir apsiavedęs, bet nusikratęs nuo savo pačios ir dukters, vėl sugrižo į kunigus.

laiko. Tai atsitiko 1889 m. ir laikraštis „La Prensa“ plačiai apie tai rašė, nes tai buvo garsi byla. Aš misliju kad jis, permaininges savo veidą, kur-kitur savo veidą, kur-kitur savo pašaukimo darbus atlieka. Tokių pavyzdžių galima priversti daugybę, kurie parodo, kad tie sutvėrimai neturi jokios tikybos.

(Toliaus bus.)

A. Vištalius.

Isz „Ausros“ gyvenimo.

(Uzbaiga.)

Prirenngdamas medegą pirmiems „Ausros“ numeriams, aš pasitikėjau ant J. A. V. Lietuvis tik kaip ant geros sandarbininko, kaip ir ant kn. Norkaus, J. Šliupo, kurs biographiją Daukanto per Mikšą prisiuntė, D. S. irk... Kadangi naujam laikraščiu, teip sakant, buvo reikalinga firma — vardas redaktoriaus — tai aš, Mikšui prašant, apsiemiau, idant būtų išleidinėjama „Aušra“ mano vardu — nors būtų geriausiai užrašius: mano redoma — kaip to butent lietuvis, kursai tuomet plačiausiai pažintį su apšviestiesniais santautiečiais turėjo ir tą pažintį ant naudos laikraščio suvartoti galėjo. Vardą laikraščiu, kaip pripažinstą p. V., aš daviau; prakalba su „Ausros“ programma, Pragoje rašytos, aiškiausiai rodo, kas buvo „spiritus rector“ lietuviškojo laikraščio; visi straipsniai, nuo 1 iki (inclusive) 7-jo numerio, mano redaguoti, rodo, kad aš buvau de fakto „Ausros“ redaktorius, iki J. Šliupas, su mano daleidimu, prie laikraščio, kaip „redikas“, pristojė. Šitie dalykai, rodos, ir J. A. V. Lietuviui žinomi yra ir jei jis šiandien tulą savo „protestą“ paminėdamas mano: „kad jis (Basanavičius) būtų užmanęs įsteigt tą laikraštį, nebučia aš ne protestavęs, ne jis būtų atbojęs ant mano protesto, tik

butų toliau, kaip savo užmanytą ir įsteigtą spaudinęs“, tai, kaip tuojaus matysim, ne galima kitokiu būdu šį dalyką išreikšti, kaip tik — nedateklumi logikos.

Augščiau paminėta tapo ta priežastis, kodėl mano vardan išleistas tapo, be Vištalius žinios, pirmasis Nr. „Aušros“, prie kurios jis, kaip prastas sandarbininkas, prisidėjo su „Lietuviškąja kalba“. Man tuomet ne buvo žinoma, jog J. A. V. Lietuvis buvo Mikšui ant „Aušros“ ir pinigais davęs. Apturėjęs 1 „Aušros“ numerį ir pamatęs tik mano vardą, jis, regimai, užsirustino ir man ilgoje gromatoje savo jausmus apreiškė, iš ko matoma buvo, kad jam mano vardas ant „Aušros“ apdėklų nepatikęs. Prie šito, kiek atsimenu, dar pridurta buvo, kad ne tik jam, bet ir Dr. Sauerwein'ui ne patikę, jog „Aušra“ išeinanti tik mano vardu, ko man tačiau vėliaus nuo Dr. Sauerwein'o ne žodžiu, ne raštu išgirsti ne teko. Dasizinėjus, jog ir p. V. pinigiskai prisidėjo prie „Aušros“ išleidimo, o dar labiaus iš priežasties, kad ne norėjau arziuties su jautrumi ir pilnu ambicijomis dainiumi iš kurio raštų „Aušra“ tikėjaisi turėsiant naudą, įsaciau J. Mikšui, idant nuo 2 n. „Aušros“ pradėdant, būtų užrašyta: „išleidžiama kelių Lietuvos mīlėtojų“.

Paklausydamas tuomet — ko ir dabar gailiuosi — quasi — „protesto“ pono V., tik netų motyvų dėl, kaip jisai mano, ir išmesdamas savo vardą, kaip „Ausros“ redaktoriaus, aš, tokiu būdu, kaip daug vėliaus pasirodė, atidariau tik duris pilnai anarchijai, kuri ant gero laikraščiu išėiti ne galėjo. Po vardu „kelių Lietuvos mīlėtojų“ nuo to laiko buvome pasislėpę: aš, Vištalius, Mikšas ir, kaip pastarame laike dažinota, M. Šernus; pastarųjų du tik pinigiskai prie laik-

rašėio prisidėjo. Redakciją, kaip paminėta, anonimiškai vedžiau aš, iki prie „Aušros“ Šliupas pristojė ir gale knygučių emė dėt parašą: „spaudinta už pinigus skaitytojų“. Tuometarpu man redakciją Pragoje vedant, pradžioje su Mikšu, vėliaus su Jankumi susirašinėjant, ne buvo lengva, ir p. Vištalius, kaip rodos, teipogi ne kartą, man ne žinant, buvo bandęs ant redakcijos reikalų įtekmę turėti.

Ne kalbant apie p. V. ne vieną „protestą“, kurį nuo jo išgirsti reikėjo, jeigu man tekdavo jojo dainas, vietomis ap teistas įvairiais polonizmais, apvalyti, jisai kaip rodos, ir Mikšui, man ne žinant, tulas įstrukcijas ar pamokinimus davinėjo, su kuriais jis jam tik pėdas painiojo. Teip vieną kartą dasižinojęs, regis, nuo Mikšo, kad „Aušroje“ yra rengiama spaudint tula Kosciuškos gromata, D. S. originale ir lietuviškame išguldyme atsiunsta, o mano šiek-tiek styliuje pataisyta ir spaudon prirengta, ir gavęs ją į savo rankas, J. A. V. Lietuvis teip daug, kaip papratęs, prirašė prie jos įvairių-įvairiausių komentarijų, žinoma, niekam netikusių ir nereikalingų, ir teip paniekindamas sukritikavo mano ir Silvestraičio išguldymą, ir tai prieš tokį, nieko lenkiškai nesuprantantį Mikšą, kad šitas, ne žinodamas kam — man ar Vištaliui tikėt — paliko Kasciuškos gromatą visai neatspaudinęs, kuri ir šiandien, at-rasta „Aušros“ archyve, aiškiausiai rodo, kaip buvo ne-naudinga dėl „Aušros“ Vištaliaus įtekmė ant tokio silpno savistovystėje vaikino, kaip Mikšas buvo, ir kur anarchiškai varoma redakcija laikraštį nuvesti galėjo. Kaipogi tikrai, tarp kitų priežasčių, neda teklius geros tvirtos organizacijos mūsų „Aušrai“, vėliaus kaip žinoma, daugiausia užkenkė.

Ir darbštumas J. A. V. Lietuvio prie „Aušros“ ne buvo proporcionališkas su jojo šiosdieninėms pretensijomis ir anų metų prizadais. Turiu prisipažint — aš nuo jo, kaipo sandarbininko, daug daugiau buvau laukęs, neng jis su laiku ištesėt galėjo. Rods jam šiadien rodosi, kad jojo polonizmais sudarkyta „Witoliorauda“, ypačiai jojo prakalba, — „Aušrai“ vartus atkėlusi. Apie šitą dalyką sunku yra ginčytis; bet visgi reik pasakyt — jojo originališkiosios dainelės, „Aušroje“ atspaudintos: „Lietuv. Kalba“ ir „Op, op, Nemunėli“! galėjo ne vienam jaunadvasiui meilę tėvynės įkvėpt. . . . Galia tik, kad tokių dainų V. labai menkai mums pridainavo! Visi kiti jojo sandarbininkystės produktai, kiek atsimenu, apima tik tai dar 3-4 dalykus iš svetimų kalbų išguldytus, kuriuos jis per visą laiką „Aušros“ gyvenimo laikraštije patalpino. Kokia buvo priežastis šitokio jo neproduktyviškumo — tik dasiprotėt galima. . . Ir iš patrijotiškiosios pusės Vištaliaus dainas imant, reikėtų, man rodos, išsirtart, jog jos, pagal augštumą tėvyniškų jausmų, ne galėjo, susilygint su kun. Š. Nordaus dailiais vertimais iš Kondratavičiaus („Kur dingo, Lietuva, tavo didybė“, „Margis“), kurie, neabejotinai, daug apšėiau prisidėt turėjo prie pakėlimo lietuviškos dvasios, neng p. Vištaliaus poetiški darbai, kuriais jis mūsų literaturą apdovanojo. St. Beatenberg, rugpiučio mėn. 1904.

Dr. Basanavičia.

Politiszkos žinios.

Politiszki sanvaitės nuotikiai.

Neseniai tiesdarys Parker, paženklintas į prezidento Amerikos kandidaturą per demokratų partiją, apgarsino

spaudoje tulą savo laišką, kuriame dėlei didesnio akirtingumo demokratų partijos plati formos nuo republikonų, skelbia kitionišką savo politiką dalykuose pilipiniškų salų, bu-tent sako, jeigu taps išrinktu į prezidentus, tuo lieps amerikoniškam gubernatoriui ir kariumenei grįžti Amerikon ir palikti pilipinams pilną valę valdyti savimi, kaip jie sau išmano. Demokratiški laikraščiai kelia Parker'ą, už tokius pažadėjimus, į padanges, priešingai republikoniški sako, kad, ant kiek Parker buvo laimėjęs savo poziciją sulygindamas demokratų platformos aukso bei muitų klausimą su republikoniškuoju, ant tiek dabar pralošė apgarsindamas pripažinimą pilipinų neprigulmystės. Mat republikonai ne-kaip negali suprasti, kaip galėtų pilipinai be jų gyventi; nors pirmiau šimtmečius laimėngai gyveno iki nebuvo ant-siklio vė ant jų ispanai, kurius 1898 m. amerikonai išviję, patįs atsisdė ant kaklo. Žinoma, kad negalima pilnai užsitikėti ir Parker'o prizadėjimams, nes jis yra apsukrus veidmainys: jis, kaip ir visi karjieraičiai, viską prizadė, kad tik gauti tą, kas nėr jam zadėta.

— Pasiūstas iš Amerikos į Kyniją delegatas, prof. Jenks, dėlei darymo tarybų su Pekino valdžjomis kaslink tulų pirklystės dalykų ir apkalbinėjimo apie multus įvežamų ten Amerikos tavorų bei apie įvedimą Kynijon t. v. aukso štandarą, jau grįžta atgal. Jenks padarė ant kyniškų urėdninkų tiek įspudžio su savo misija, kad kasuočiai kraipė galvas, gyrė jo projektus ir išmintį amerikonų, tačiaus. . . užmanymo nepriėmė.

— Iš Tibeto pareina žinios, kad Dalai Lama (vyriausias lamajistų kunigas) nebnojis pagrižti į Lassą (švenčiausį Tibeto miesto), kurį anglai savo

akyvaizda subiaurino; jis nusprendęs pasilikti ant poros metų tulame kalnyų kliošto-riuje, idant per tą laiką susirišti vėl su „dangiškomis mintimis“, kurias neprašyti Europos svečiai teip urmu lįzdami sumaišė. Dalai Lamos vietą dabar užima jo vietininkas Ta Lama, kuris, anot anglišku laikraščių, nusileidęs ant visų angliškojo pasiuntinio reikalavimų, po ko Younghusbando tuntas jau ketinas Lassą apieisti. Nežinia vienok, ar ta sudermė taps urėdiškai pripažinta kaip per Tibeto valdžią, kuri visgi didesnė paliko užpakalyj pabėgusio Dalai Lamos, teip ir per Kyniją, nes Ta-Lama nėra dar pilnoje prasmėje valdininku Tibeto, nē jo niekas tokiu pripažino.

— Kanados valstiečiai šią sanvaitę išsirinko sau naują general-gubernatorių Earl Grey, kurį Anglijos karalius Eduardas, kaipo turįs legališką ant Kanados protektoratą, užtvirtino. Kandidatura kunigaikščio Marlborough nupuolė, nes Anglija pavedė pirm to priešais jį agitaciją ir tuomi atkreipė daugelį nuo jo pusės balsuotojų: ji bijojosi, kad kun. Marl. nepatektų į valdininkus Kanados, nes jis turi su amerikonais plačius susiėšimus ir net amerikoną pačią, girdi, gali pavesti politiką į Amerikos pusę.

— Antisemitiškas judėjimas Rusijoj vis dar nenutyla. Štai Berlyno laikraščiai rašo, kad praėjusioj sanvaitėj Bessarabijoj vėl buvęs surengtas didis užpuolis ant zydu, kur tamsūs burliokai daug jų išmušė ir pusėtinai sužeidė. Sako, kad tapę patrauktos į tas vietas skaitlingos kariumenės spēkos, bet reikia abejoti, bau tas ką zydams gelbės, nes kiek iki šiol tokiuos atsitikimus žinoma, kareiviai patįs vieton gyvenimo, varsto zydelius su jiešmais.

KARĖ

Maskolijos su Japonija.

Kaip karės liudininkai ir ekspertai tvirtina, tai, anot jų, dar nebuvo istorijoje naujų gadynių tokios kruvinos karės, kaip šios sanvaitės apgulimas per japonus miesto Lauyango, kur didžiausios Kuropatkino spēkos, susidedančios iš 170,000 kareivių nuo 30 rugp. iki 3 rugs. turėjo iškęsti smarkią bombų ir kanuolių audrą drebiama nuo trijų japoniškų armijų. Sunaikinę viską, kas davėsi šaujama ugne sunaikinti, japonai 2 rugs. su baisum įnirtimu publėsi į durtuvų ataką; tokios skerdynės traukėsi veik per dvi dieni ir pilnai sunaikino maskolių dešinį sparną; likučiai jo pasitraukė į vidurines Lauyango sienas, bet tų likučių visai nedaug bebuvo likę. Krito iš abiejų pusių milžiniški tukstantiniai skaitliai kareivių (maskoliai sakosi prazudę į 4000, japonų dar nežinia). Kada teip nuožmiai išsterorizavo japonai maskolius po vadovyste feldmaršalo Oyamo, biskį vėliaus generolas Kuroki pasikėlė su savo armija per upę Taitse, ir užkirto kelią Kuropatkinui nuo abelno maskoliškojo abazo įguolio. Tai matydami maskoliai, ir turėdami prieš akis vieną tarputį, kurio dar nespėjo užėiti Kuroki ir tuom susimegsti su armija Oku iš užpakalio, skubinau pradėjo traukties į pietrytines lygumas, apleisdami siaurinę apygardą Lauyango japonams, o patį tikėdamies tuomtarpu persibriauti per tą laisvąjį bet labai siaurą tarpą, kur pasiklaus minė išgelbėti savo kareivius ir išvežti kanuoles, idant tas viskas netektų smarkiam priešui. Ar lemta bus maskoliams nors laimingai pabėgti, to niekas iš anksto negal žinoti. Vienok čia patiko juos baises pralaimėjimas, kokį kada šioj karėj turėjo ant

sauszemio, pralaimėjimas visai analogiškas atgalios mėnesį prakišimui ant marių, kur dabar apie maskolių laivynę nieko nesigirdi. Turbut nabagė gydosį savo kruvinas žaizdas. Nelaisviai Porto Arthuro teipgi šiuo laiku neberodo jokio ženklo apie savo esybę. Pasplavę sparnus skristi į Mandziuriją laivynė Baltiko, teipgi, turbut, nusileido kur netoli Kronštadto.

Vėlesnės žinios praneša, kad Kuropatkinas ištraukė iš Lauyango su abelnu abazu, išsiųzdami, kiek galėjo, kanuoles ir amuniciją, likusiągi dalį maskoliai sunaikinę ugnimi ir dinamitais; Kuropatkino armija pasiekusi jau Yentai kasykles 10 mylių atstui nuo Lauyango, o 15 mylių nuo Mukdeno, į kuri, matomai, nori atsitraukti. Kuomet Kuropatkinas iššliauzė vargais-negalais iš japonų rankų, Kuroki, kaip sakėm, persikėlęs per Taitse upę, atkirto nuo visuotino centro armiją Štakerbergo, kuri Kuropatkinas rimtai kaltina už nelaisvą atsitolinimą nuo Lauyango sienų ir ketina net apskųsti kariškam sudui už nepaklusnumą. Štakerbergas vienok savo prasikaltimą prieš Kuropatkiną išpiko tuomi, kad 3 rugp. su neregėta drąsa persimušė su savo armija per retėžį japonų, jį apsiautusių, ir pasivijo Kuropatkino armiją, kur ties Yentai ir susivienijo su ja. Matyt, kad rusiški vadai tik pančiojasi viens kitą. Visi paskutinių dienų nuotikiai padarė Peterburge neapsakomą triukšmą. Murmėjimai ant Kuropatkino nekompetencijos strategijoje kasdiena ten didina; tuluose rateliuose net tiesiog reikalauja, kad jį valdžia atšauktų, o pavestų vyriausį privadziojimą Štakerbergui arba kam kitam.

Dalis darbu.

¶ WASHINGTON. Atgal keletas sanvaičių buvo pranešta

apie iškilusį prie kareiviškos kolegijos murininkų straiką, kur unijistai reikalavo pašalinti iš darbo nepriklausančius prie unijos. Kadangi minėta kolegija yra urėdiškais kaštais budavojama, tai straikierių reikalavimai buvo perduoti prezidentui Rooseveltui, kurs ir nusprendė, kad dirbti gali lygiai unijistai ir neunijistai. Tą matydami, straikieriai pagrižo atgal. Bet dabar tapo jiems apreikšta, kad jie iš kontraktieriaus lentos bus išbraukti (už ką? ar už straiką?) ir turės pirma išturėti „civil service“ egzaminą.

¶ CRIPPLE CREEK, COLO. Kuomet kompanijos ir savininkai kasyklių buvo susiundę vietinių apielinkų žmones vienus prieš kitus, vis ant galvos unijistų anglekasių, keletas radosi išmintingesnių žmonių, kurie užsistojo skriaudžiamus ir šaudomus anglekasius. Vienu iš tokių, nepritarusių kompanijų šunybėms, buvo ir Attorney General Engley, kuris vienok už tą pats tapo ištremtas iš tos valstijos per vietines valdžias, laizančias kapitalistų padus ir imančias didelius kyšius, nors tie kyšiai buvo dar šlapi nuo vargdienių kraujo ir ašarų. Minėtas Engley dabar pagrižo į savo namus ir pasisakė, kad jeigu kas lįs prie jo norėdami vėl išvaryti, gaus pirmasis kulka į kaktą.

¶ BUFFALO, N. Y. Užsibaigė konvencija suvienytų Amerikos rubsiuvių, kur prieš pabaigą didumu balsų buvo nutarta šaluties nuo socializmo. Matyt, kad Brooklyno kriaučių politika visur bujoja. Ateinančius metuos bus laikyta konvencija Toronte, Can.

¶ GOLDFIELD, NEV. Sansstrom kasyklių kalnakasiai užtiko didelius sluogsnis auksinės rudos, kurios vertybė po ištyrimo apskaitoma \$6000 už toną. Keletas milijonierių dar vėl užgims ant šios ašarų pakalnės.

¶ CHICAGO, ILL. Paskutiniu laiku pioviniečių straikas apsilpo tolimesnėse vietose nuo centro. Teip, New Yorke 3,500 straikierių mėsininkų sugrižo prie darbo. Tačiau mėsininkų unijos prezidentas Donnelly sako, kad nežiurint į newyorkiečių straikierių pabėgimą nuo karės lauko, visoje kitose aprubėse tebestraikuoja netoli 50,000. Seip jau abelnai pioviniečių straikas ne kiek neparsimainė į geresnę pusę.

Isz Amerikos.

Per daug smiliavo prie mokinių.

Frackville, Pa., pakliuvo už groty visos vietinės merginų mokyklės komitetas, už nenorėjimą išmesti iš komiteto vyriausio mokyklės principalo, ant kurio skundėsi mokintinės, kad labai „karštą“ meilę jautė prie jų tas suaugęs pedagogas. Matyt, kad ir visas komitetas tokia meile buvo užsikrėtęs prie jaunų mergaičių, jei teip karštai stojo už savo ištvirkusį principalą. Dabar, budami grotelėje, gaus progą išvėdinti savo tokią nevietoje apsireiškančią meilę.

Moteris užkariavo mėsinį Port-Arturą.

Kewanee, Ill., viduryj miestuko buvo įtaisytos galvijų pioviniečios, nuo kurių sklido po visą apielinkę nešvankus tvaikas ir piaunamų galvijų baubimas. Gyventojai priversiti buvo kvėpuoti tuom nuodingu oru ir nuo kilančio pioviniečiose lermo negalėdavo ramiai miegoti. Kelissyk buvo reikalauta, kad pioviniečios iš miesto būtų perkeltos į laukus, bet jų savininkai nenorėjo apie tą ir girdėt. Nemitę miesto moters, apsišarvoję kas žarstikliais, kas šakėms, kas geležinėms štangoms, užpuolė ant pioviniečių, — išardė užtvarus, sudaužė triobėsius ir išvaikė į visas puses ten buvusias ra-

guciu aukas. Dabar piovinycios šredo lyginai kaip tas nelaimingas Portas Arthuro. Narsios bobelkos, nera ka sakyti!

Rasiškasis siutimas.

Rasiškasis siutimas rodo yra neatsakantis pavadinimas to judėjimo, kurs juo tolyn tuos smarkyn eina, — judėjimą baltveidzių priešai juodveidzius. Pavadinanti etnografišku antagonizmu — per daug garbės butų dėl baltųjų! Ne, tegul buna vadinama siutimu! Tegul ir istorija ant savo lapų tokiu pat vardu užbrėžia! Argi ne pasūtę tie „sunys civilizacijos“, kurie išvelka ramius žmones iš grjčios, nurėdo plikai, nutvoja iki kraujo rykštėmis, o paskiaus pašauja. Daili žaislė ir saldi egzekucija! Tas atstiko Buller County, Ga., 29 rugp., su negru S. McBride. Juk tos apielinkės terorizmai (kurių aukomis krito keliolika negrų bėgyj dviejų sanvaidių, tarp kurių kiti buvo gyvi sučiūškinti liepsnose!) rodo turėjo būti sustabdytais per kariumenę. Tačiau valdžia ne siutėia kariumenės į tokias vietas, nes ji užimta pridabojimu reikalų turčių-milijonierių, idant vargdieniai baduoliai neištrauktų kokį lyčną centą bestraikuodami. Ten tai mat kareiviai moka dailiai kulkomis padėti ant vietos „maštininkus“.

Veidmainių tiesos.

Apsipazinę su Amerikos gyvenimu gerai žino, kas tai yra t. v. „Blue Laws“ (mėlinos tiesos). Jos buvo įvestos pirmais puritanais Connecticuto valstijoje 1794 m., kurios užgina nedėldieniais netik laikyti adaras krautuves ir gertuves, bet ir pardavinėjimą ledo, sodos gerimų, saldumynų, cigarų ir kitų dalykų vadinamų puritanais smilingavimu. Ant kiek puritanai turėjo gerus tikslus įvezdami tas tiesas, nežinoma. Reikia vienok mislyti, kad tai

buvo didelis tuolaikinių žmonių pakvailimas. prilaikomas per dvasiškiją, buk dėl didesnės pagodonės šventos dienos. Šiadien, kada po visas šalis svieta, pagaliaus despotiškoje Rusijoje, šventadieniais esti adaros visos krautuves ir kitos viešos įrėdnės, Amerikoje „šalyj liuosybės“, plačiai viešpatauja išgyvenę savo dienas „Blue Laws“, ir varžo vargšus žmones jau ir be to prislėgtus. Darbininkas tik nedėlioj ir turturi laiko ką nors nusipirkti, o piniguočiai su kunigais sako: ne: šveskit jus, nedorėliai, šventą dieną, eikit į bažnyčią, negirtuokliaukit! O jie patys, susėdę po lapais mirtų ant verandų, siurbia sau saldų vyną, ir juokias iš kvailių kuomet tie vargšai tuom laiku bažnyčiose klupo ant kelių. Bet žmonės jau seniai permatė veidmainystę hipokritų ir kaskart girdėti, kaip stengias tas kvailas tiesas nugriauti. Štai Pittsburge, Pa., 30 rugp. tukstantinė minia užpuolė ant tulų šnipukų, kurie buvo įskundę vieną kromininką pardavinėjant nedėlioj augščiau minėtas žmonėms reikmenis. Kadangi prasižengimas kromininko tardymais nebuvo patvirtintas, tai minia norėjo šnipukus nubausinti ir pagriebę juos ant gatvės, išėjus iš sudo, gerai apkulė. Gelbėdamas savo gyvastį, vienas šnipas padėjo švieu žmogų negyvai ant gatvės. Ar be reikia kvailėsių tiesų? Duokit žmonėms aišvietimą, parizėjai, o tada jie patys be jusų globos žinos kaip savę valdyti, ką pirkti ir kiek gerti!..

Isz Lietuvosku dirvu Amerikoje

Waterbury, Conn. Partijos perstačiusios iš savo pusės kandidatus ant Suvienuotų Valstijų prezidento, dabar jau pradėjo gana stropiaj darbuotis, kad pervaryt savo pusės perstatytąjį. Lietuviai ir, kaip paprastai, turės šiek-tiek

rupesties rinkimų dėlei. Yra čia du kliubai: vienas jau nuoseniai gyvuojantis, o kitas dar tik šjmet sutvertas, su mieriu — pirmutiniam užkenti. Kad butų vienybė tarp vietinių lietuvių, tai galėtų šj-tą veikti politikoje, bet einant vieniems prieš kitus, nėra vilties ką geresnio sulaukti. Kitų miestų lietuviai jau turi savo vyrus pastatę nors ant žemesnių urėdų, bet garsusis Waterbury's ant to dar neatkreipė savo atyda. Gal šjmet prie didesnių politikos vilnių pasiseks kokiam lietuviui įsisukti nors ant „policmono“.

Sėjikas visų nesutikimų „tėvas“ — zokoninkas rengia kokį tėt teatrą, kurį perstatysės bažnyčios kelnorėje. Viskas jau buk yra gatava ir visi aktoriai savo roles moką, tik vienas „velnias“ negali nēkaip savo roles išmukti. Tokiu budu ir kiti visi aktoriai turi palaukti anojo nelabojo velnio, pakol išmoks savo rolę.

Sako, bedievių ant minėto teatro neleisę. Taigi, ko jau tie nelaimingi „bedieviai“ su silaukė, neleis nē velnio pamatyti. Rods šitame ar neapsigaus mus dušių piemuo, kadangi jei leistų bedievius gal nekuris pamatęs tokią baisybę — velnią, galėtų atsiversti (tik ne ant kito šono) ir dar kunigui „apierą“ suteikti už apsaugojimą nuo velnių.

Na, o iš Newarko „Zvaigždės“ korespondentas (p. Pranis) pasipiktino iš p. Karaliaus sakytos prakalbos, kurs buk paminėjęs ar tris syk velnią. Kad sekretorius katalikiškojo Susivienijimo atvažiuotų į Waterbury, mūsų zokoninkas jam parodytų gyvą velnią ir tai kaipo „gerai tikinčiam“, už mažą prekę.

Bažnytinis.

Brooklyn, N. Y. Atsiliepimas į Brooklyno kriaučius! Išgirdęs tokią negražią naujieną apie Brooklyno kriaučius,

kurie teip nežmoniškai pasielgė, atimdami paaukautus pinigus dėl vaziavimo delegato ant terptautiško darbininkų kongreso į Europą, pasiunčiau aš jiems laišką reikalaujamas sugražinti mano įmokėtus į uniją pinigus, kur prigulėdamas suvišum per tris metus įmokėjau daugiau 10 dol., nors man reikalo jokio nebuvo prigulėti, tik prigulėjau dėl labo visuomenės. Dabargi vienok matau, kad susitvėrus kompanija po vadovyste tulo K. išnaudoja uniją, o visokius tautiškus ir visuomeniškus užmanymus peikia ir niekina, kaip įmanydama; vieną kartą girdėjau net svetimam mieste (Newarke) ant parengtų prakalbų per tenykštę S. L. A. kuopą p. K. išpeikė, kalbėdamas, Brooklyno kooperaciją Lietuviško Tautiško namo; daug ko negalėdamas užmest, tik sakė, kad Brooklyne susitvėrusi kooperacija, kuri, girdi, pabudavos brooklyniečiams karčiamą; taigi, man rodo, vis bus geriau, nors minėta kooperacija uždės karčiamą, kaip jis vadina, biletik nē vieno nē išnaudos ir nē peiks visuomenišku užmanymų, negu kaip šiadien daro toji kompanija, kuri išnaudoja uniją ant savo labo, o minėtas p. K., matydamas unijos komitetą esant minkštos širdies, nesigaili davinėti rauogo dėl suminkštino ir iš to tikisi turėsiąs šiltą vietelę. Įkalbinėjo unijos komitetui, kad, girdi, reikia unijai išleidinėti laikraštį, bet unija nē pristojė ant to; tada susitvėrė kompanija iš kelių žmonių, jos komitetas netingi kas mitingas pašnekėti, kad užsirašytų kiekvienas unijistas prenumėratą, užmokėdamas 2 dol., nors nežinia kas per laikraštis tas bus; matydami, kad nē labai kriaučiai nori to laikraščio užsirašyti ir negalėdami jo išleisti, prikalbėjo kriaučius, kad pavestų pelną, įėjusį į unijos kriaučių 54 brančių; teip sto-

josi, bet tų pinigų neužteko, taigi minėtas p. K. pradėjo ikalbėti komitetui, kad reikia atimti tuos paaukautus pinigus ant siuntimo delegato ant tautiško kongreso; ir tą uniją padarė, nors ir neturėjo tiesos atsiimti.

O Brooklyno kriaučiai to nesupranta, kad jie miega ir ir rugsta raugė; nekurie, mau rodosi, supranta, tik gal tyli; jog žino gerai, kaip višminėtas p. K. porą metų atgal, atvažiavęs į Brooklyną, buvo unijos didžiausiu priešiu, net atkalbino vieną kontrakterį, kad neprigulėtų daugiau į uniją, o susidėjęs su juom varytų biznį be unijos darbininkų. Bet Brooklyne negaudami darbininkų, nuvažiavo p. K. į Baltimorę parsivešti skebsų; ten teipgi nieko nepelnė ir iš tos priežasties turėjo pamesti biznį; vėliaus sumislyjo, kad tik su unija reikia švelniai apsieiti, ir galima bus iš unijos pasinaudoti; teip ir padarė, bet kaip dar ilgai išnaudos uniją, tai ne žinia. Aš jau ilgiau ant tokių ponų negaliu tylėti, reikalauju teisybės, noriu, kad mano įmokėtus pinigus sugrąžintumet ten, kur jie priguli ir ne tik tuos, kur buvo aukauti ant važiavimo delegato į Europą, bet visus kur esu įmokėjęs, kaip aš jums rašiau laiška, kurio rasi visai susirinkimui nerodėt, nes prašiau duoti žinią apie tą, bet nedavėt. Aš negalėdamas kęsti tokių jūsų apsiejimų ilgiau, atsiliepiu viešai, kad nenoriu but lygus jums-jūsų begėdystėje, ir nenoriu paniekos turėt, teip kaip jūs save pasiniekinot; reikalauju tiesų, ir kad mano auka nuėitų ten, kur buvau paskyręs; aš aukavau teip, kaip ir visi p-reitą vasarą siunčiant delegatą ant konvencijos į Indijanopolį, teipgi į Europą ant darb. kongreso ir aukaudamas nežinojau kaip vieno teip ir kito, kas važiuos, niekada: ar užpusės metų ar už metų arba

ir už penkių, tik matydamas reikalą; aukavau ir neturi but mano aukauti pinigai sunaudoti ant jūsų užmanyto reikalo, t. y. kompanijos laikraščio, nes unija iš to neturės jokio pelno; čia yra privatiškas biznesis.

Aš laikraščiu neužėinu ant kelio, bet jus papeikiu ir nenoriu but paniekintu nuo viso svieto lygiai su jumis.

Dumša.

Wilkes-Barre, Pa. 26 rugpiučio pasimirė a. a. Vladyslovas Bazilius, 38 metų amžiaus ir likosi palaidotas ant vietinių kapinių. Velionis prigulėjo į S.L.A., į dvi lietai d-stes ir vieną anglišką. Palaidojo dr-stė D. L. K. Vytauto, kur ant kapinių J. Simanavyčius iš Plymouth'o laikė graudingą atsisveikinimo su pasimirusiuoju draugu kalbą. Bazilius buvo žmogus doras, laisvų pažvalgų; paėjo jis iš Suvalkų gub., Senapilės pav., vaitystės Antanavo, kaimo Brastos. Paliko čia moterę su keturiais vaikučiais dideliame nuliudime. Apgailistauja jo visi draugai ir pažįstami. Išėkis ramiai, malonus drauge, prislėgtas svetimos šalies juoda zemele! *Jurgis Tumosa.*

Clallam, Wash. Čia lietuvių yra neperdaug: 7 šeimynos ir 11 pavienių. Gyvena visi tykiai ir tautišką supratimą pradeda nors pamažu gairinti savo tarpe. Štai 26 berž. susitvėrė S.L.A. kuopa; prisirašė išsyk 15 sąnarių ir išrinko šiuos višnininkus: pirmsėdį F. Kurtinaitį, sekr. N. Zakevyčių ir kas. J. J. Kurtinaitį. Neseniai subruzdavo lietuviai nusipirkti nuosaves kapines, idant nereiktų maldauties prie svetimtaučų; galima tikėtis, tą jie įvykys, jei tik dirbs iš vieno. *F. Kurtinaitis.*

Paterson, N. J. 11 rugpiučio buvo prakalbos, kurias pa-

rengė vietinė S. L. A. kuopa. Atidarius susirinkimą, trumpai prakalbėjo prezidentas Zdanavyčius, ir perstatė kalbėti p. J. Orininkaitį iš Elizabeth, kura kalbėjo apie atbudimą lietuvių ir ragino skaityti knygas ir laikraščius valančius tamsų žmogaus protą. Skatino rašyties prie tautiškų d-rsčių, ypatingai prie S. L. A. Paskiaus priminė, kad ateina laikas balsavimų rinkimuose prezidento, ir patarė, kad darbininkai balsuotų už sceijalistas, kaip vieninteliai rūpinančius apie žmogaus vargdienio buvį. 2 kalbėtojas, J. T. Želvienė iš Plymoutho, kalbėjo apie mūsų ponus ir visokius skriaudikus; ragino prigulėti prie S. L. A., T. M. D. ir „Aušros“ d-stės; moterims patarė rištis į d-stes ir dirbti iš vien su vyrais dėl tautos labo ir savo gerovės. 3 kalbėjo p. A. Ambrozevyčius apie vargus pakeltus per Lietuvą nuo kryževių, rusų, lenkų ir kitų parėjunų ir kaip lietuviai už laisvę kariavo. Kalbėjo dar ir daugiau naudingų dalykų, kurių čia dėl stokos vietos negalima pilnai perduoti. Klausytojams kalbos labai patiko. Po prakalbų buvo surinkta aukų \$3,03, kuriuos skiriam pusiau kankintiniams ir moksleiviams (kur yra tie pinigai? R.). Mūsų kuopa širdingai padėkavoja kalbėtojams už kalbas ir klausytojams už atsilankymą.

A. Varaškevyčius.

Rochester, N. Y. 27 rugpiučio pas tautietį p. V. Šukšdą, ant jo dukrelės krikštytynų svečiai sudėjo aukų \$6,00, kuriuos paskyrė pusiau kankintiniams ir moksleiviams. Aukavimą užmanė pats šeimininkas, duodamas 1,50 c., kuma jam pritarė su 2,00 dol. ir kiti vietaučiai nesišykstėjo tam garbingam tikslui prisidėti su savo išgale. Tebuna aukavusiems garbė! *K. Vaiivoda.*

Pittsburg, Pa. 40 kuopa S.L.A. 21 rugpiučio laikė prakalbas su deklamacijomis, ant kurių susirinko gražus būrelis žmonių. Kalbėtojai buvo šie: Mat. Urlakis, Kaz. Kiršėnaitis, Juozas Mickevyčia, St. Dominaitis, Ad. Paulieka; deklamacavo: Pet. Rautkis (mažas vaikas), Polv. Sadula („Laimingas aš buvau“). Kaip prakalbos teip ir deklamacijos malonų padarė ant klausytojų įspūdį. Ant galo užmanius paaukauti tautiškiems reikalams, merginos: Pr. Žilincikiutė ir J. Žilincikiutė perėjo su skrybėle per salę, kur klausytojai sudėjo \$5,06, kuriuos šiaip paskirstom: \$2,56 moksleiviams, \$2,00 kankiniams ir 50 c. Vištaliui. Vardan tautos ištariam aukavusiems širdingą ačiū. *A. Žaltis.*

Susivienijimo L. A. reikalai. Naujai prisiraszė prie Susivienijimo Liet. Am.

Shenandoah, Pa. 23 kuopa.
Pranė Bobiniene
New Haven, Conn. 84 kuopa.
Marė Petruliene
Elzė Rasiulaičiutė
Mahanoy Plane, Pa. 16 kuopa.
Juozas Bartuška
Mt. Carmel, Pa. 52 kuopa.
Stefanija Arbanavyčiene
Adomas Hermanas
Antanas Bagdanavyčia
Rhone, Pa. 44 kuopa.
Fransas Naujalis
Vladas Pakruojis
Vincas Pakruojis
Viktoras Svitojus
Antanas Zakevyčius
Tam. Sinkevyčius
Petras Sabas
Antanas Zakarauckas

Maži vaikai prisirašę.

Torrington, Conn. 55 kuopa.
Ona Malinauckiutė
T. Astramskas.
S. L. A. sekretorius

Reikalai

„Tėvynės Myl. Draugystės.“

Kuopoms T. M. D.
Dabar išsiuntinėjom visoms

kuopoms ir pavieniams knyga „Chemija“. Jeigu kurios kuopos ar pavieniai neapturėtų tos knygos, teiksis prisiųsti savo adresus į „Vienybės“ redakciją, o bus greit prisiųsta. Kuopos apturės po keletą egz. viršiaus dėlto, kad pabai-ga metų dar toli, o prisirašiusieji sanariai nori ir turi kny-gą gauti: taigi jeigu dar liktų knygų neišdalintų, kuopų vy-riausybė teiksis pasistengti jas išparduoti ir pinigus sugrąžinti į centr. kasą.

T.M.D. Sekr. A. Ramanauskas.

Pribuvimas:

Pagal „Vienybės“ 31 n. buvę	\$747,45
So. Boston, Mass.	2,20
Union City, Ct. Pol. Kl.	
per Paltanavyčių dėl moksleivių	3,20
„ „ Pol. Kl. per J. Zemaitį	
dėl Martišiaus	8,80
Haverhill, Mass. n. k.	4,20
Shenandoah, Pa. k.	1,20
Scranton, Pa. k.	7,39
Spring Valley, Ill. k.	3,10
Rochester, N. Y. k.	10,88
Maré Elk, Alhambra, Cal. (pav.)	60

Viso \$789,02

Iš m o k ė j i m a i :

Laiškai	37
Sukol. Ser. čekio	10
Už papiešimą antgalvio laiškam	
ir elektrocut p. Bagdonui	12,00
Viso	12,47

Lieka izde \$776,55

Izdin. T.M.D. J. Naujokas.

Trecioji instancija.

(Dėlei vienos polemikos).

(Tęsa.)

(Čia Teisutis visai neteisiai pavadino — anot S-čio — jam nepažįstamus žmones (daktarų tarpininkus) „mekleriais“, ir da stebisi, kad „Kiti“ — anot jo — „sako, kad tie mekleriai mekleriaivo už dyką, tai ačiu Dievui, kad dar ir toki mekleriai atsiranda, jei tai tik tiesa“. Nors šią gadynę visokia teisybė perkasi už pinigus, — per ką tiek daug yra ant svieta neteisybių. . . — tai mums reiktų eiti, rodos, prie to, kad visi teisimai būtų už dyką, nepaperkami; kol tas neįvyks — visus su-

džias (teistojus) turime tiesą pavadinti „mekleriais“, nes pa-perkami. Iš to išeina, kad tie daktarų draugai sutaikė juodu už dyką, tai juos negalima nė „mekleriais“ vadinti.

Labai nepalaimingas T-čio išsitarimas įsibriovė į jo korespondenciją tamė daigte, kur sako, jog G-čiai iškeliauvus M-čio partija negalėjusi atleisti kn. Bridžiui už jo palaikymą G-čios pusės ir tuojau kunigą apkėlę begėdiškoms paskaloms ir net norėję „kailį išdirbti“. Kodėl tas atsitiko tik G-čiai iškeliauvus? Ar-gi jiems teip G-cios gailėjo? Bet tada būtų ne „matulaitiniai“, o tik „grynevyčiniai“ . . .

Tos „begėdiškos paskalos“ skraidė ir prieš G-čios iškeliavimą ir jam iškeliauvus ne visai greit užsibaigė. O apie kailio išdirbimą, tai griečiau su S-čiu reikia sutikti, kurs sako, kad ne Bridžiui, o tik kun. Čivinskui, (jau G. senei iškeliauvus) buvo pradėjęs kai-kas šnekėti, kad reiktų jam „kailį išdirbti“ už jo pamokslą. . . — Kunigui kailį išdirbti! Baisus žodis, bet jis, man rodos, pasakytas teip tik sau, ot nudrėbtas be mislies išpildymo. Tai kaimiškas paprotys. Ak jeigu primjsim Čivinsko pamokslą, kuris didelį įspudį padarė ant žmonių, tai rodos jiems (žmonėms) reikėjo, prisilaikant to pamokslo, neit nė pas „daktarėlį“, nė pas „kromininkėlį“, „lenktis jų iš tolo“ ir neduoti nieko „jiems pelnyti“, kad „netekę iš ko gyventi“ jie išbegtų „iš mūsų krašto“; o vienok žmonės to nedarė: pas kromininkėlį kaip pirko, teip ir perka, pas daktarėlį kaip ėjo teip ir eina. Kad net kunigo žodžiai neišsaukė tarp žmonių tos kraštutinės paramos — boikoto, tai „matulaitinių“ nesumonės juo griečiau turėjo nusistelbt. Ir nusistelbė.

Apie žandarų atsilankymą Pilv., tai ir T-tis ir S-tis neteisingai samprotauja. T-tis

sako, kad žandarai atvaziavę tyrinėti, „kokia čia gyventojų dalis“ norinti „išmušti kitą gyventojų dalį“. Visupirmu: muštynės, tai ne žandarų dalykas ir jie niekad nesikiša į tokius „žemus“ dalykus; apie tai, iš dalies, policija „rupinasi“; žandarai-gi tik dėl lietuvių vystės. . . dėl politišku dalyku galėjo čion atsilankyti. S-tis-gi mislyjo, kad tas žandarų atsilankymas, tai „kunigėlių darbo“ pasekmės. Visai aš su ta mislim nesutinku. Abelnai man toks greitas pasudijimas šiokio ar tokio žmogaus (arba partijos) — ir tai be jokių argumentų — visiškai nepatinka. Męs juk ir apie šnipukus ilgai tyrinėjam ir tik sugriebę tikrus faktus jų pradarbių, apgarsinam laikraščiuose; tai kaip-gi galima teip greit, be faktų, pasakyt ant kunigų, kad per juos buk atsilankę žandarai? Juo sunkiau tai pasakyt, kad žandarai ir prieš tai, ir po tam, ir kas mets po kelis syk atsilanko Pilviškiuose; ar-gi tai vis „kunigėlių darbai“? . .

Meskime, broliai, tokius be-faktiškus pasudijimus viens kito!

Toliaus P-tis paduoda faktą, kad M-tis „stačiai tvirtinęs, jog užpereitą vasarą policija padarė pas jį kratą ne per ke-ną kito, tik per p. Grynevyčios skundą“. Ar nebus tas faktas toks, kaip anas atsilankymas žandarų, ką tik-ką matėme? (o gal toks kaip tas „išdirbimas kunigui kailio“?)

III.

Dabar pažiūrėsime į „naujas“ S-čio ir Pil-čio korespondencijas, prilipintas prie juodviejų polemikų.

Nenorėčia apie tai rašyt, nes tai beveik vien tik privatiški dalykai; bet kad minėtieji korespondentai rašė, tai ir aš turiu nors paviršium perbegt su plunksna. . .

Kodėl Bridžius teip stropiai laikė Grynevyčių pusę?

Palytėjęs šitą klausimą, S-tis stato tokias „tezas“. Abeji daktarai buvo bedieviai; abejų daktarų vaikai buvo ilgai nekrikštyti (ką ir P-tis pripažįsta); — tai-gi abeji daktarai kunigo akyse turėjo būti „lygus ponai“, arba pagal P-tį — svetimi: O kur savi šunes piauja-si, ten svetimas šunie nelįsk! Tai-gi kodėl Bridžius užstavo-jo už Grynevyčius?

Pas P-tį tas geriau išsiaiškina. Jis dėl paveiklo primena Pilviškių pačtos perdėtinį p. D., kataliką, „kuris, iš vienos pusės, jokių katalikystės priedermių nepildo, bet už tai, iš kitos pusės nieku neužgauna tikėjimiškų žmonių jausmų“ ir „jo apsiėjimu nieks nesipiktina“: „priešingai — visi jį labai giria ir laiko pagarboje“.

Aišku, kad gali but bedieviu, jokių katalikiškų priedermių gali nepildyti, tik *neplatin* tų savo idėjų. O G-čia „jokių idėjų platinimu neužsiėmė“ (P-tis). O nors „bedievystę platino nevien pp. Matulaičiai ir „matulaitiniai“, bet ir p. Grynevyčienė“ (P-tis), tai vis-gi žiurint į tas apystovas, kad moteriškė negali but teip pavojingą, kaip vyriškis ir kad Grynevyčienė neturėjo „grynevyčieninių“, apie ką niekur nėra paminėta, — tai aišku, kad Grynevyčiai tik ketvirtą dalį galėjo atnešti to viso pavojaus, kokį atnešė M-tis ir „matulaitiniai“ . . . Tai-gi nedyvai, kad kunigas velijo sau Grynevyčius, o ne Matulaičius.

Matulaičių pavojingumas, teisybė, teip-pat truputį susi-mažis, jeigu primjsim, kad M-tienė ne platino jokių idėjų. Bet už tai Matulaičiai abu buvo teip sau lyg atšalę. . . Grynevyčiai-gi visados gyveno geru su kunigais; pagaliaus ir jo pati jį pasekė. „Mat čion niekam nebuvo paslaptis, kad kn. Br. kasdien, o kartai ir kelis kartus per dieną atsilankydavo pas daktarus G. ir atpenč, ypačiai p. daktarienė mėgda-

vo atsilankyti pas kun. Br." (S-tis). Tą P-tis motyvuoja taip: „Kun. Bridzius pradėjo lankytis Grynevyčiuos ir raginti, kad jie savo vaikus krikštų greičiau". Davatkos, — kaip sako S-tis ir kaip aš pats girdėjau, — šnekėdavo, kad kunigėlis, girdi, toliai vaikščiojasi, kolei neatversias prie Dievo daktarus G., o ypačiai daktarienę, kuri po tulam laikui, buk visai atsivertus. S-tis prideda, kad norėdama parodyti savo dievotumą, „ji bučiavo (— bučiuodavo) klebonui rankas. (Apie tai negirdėjau. Iš.)", puošė altorius, ėjo į šventydinti ir tt., nors už akių juokėsi iš tikėjimo ir iš klebono".

Tas paviršutinumasis dievotumo pasiaiškina ir P-čio nuomonėje: Grynevyčiai apkrikštydino — sako jis — savo vaikus, tikėdamiesi tokiu budu patraukti prie savęs daugelį žmonių (su tuo tikslu tapat pasiklaus padarę ir M-čiai). Aš nuo savęs galiu pridėti, kad šitokius pasielgimus p. Grynevyčienė vadindavo „politika". Vardan tos „politikos" ji apmainė ir lietuvišką kalbą ant lenkiškos, — iš syk tikrai išieškoje, o paskui ir namieje. Tik šita dalis „politikos" buvo, taip sakant, liuosa nuo kokių ten egoistiškų norų: „politikavo mat dėlto, kad policija ir zandarai nesuprastų apie jų „lietuviško" „patrijotizmo" karsatybę... Šita Grynevyčių nuomonė, Grynevyčienės išreikšta, nepasiliko bergždžia: ji rado gana riebią satyros dirvą tarpe tų lietuvių-intelligentų, buvusių liudininkais to viso dalyko. Ir ištikro, ar ne juokai, kad sau du-vieni užsidarę savo kambaryj — „politikuoja vo", t.y. lenkiškai kalbėdavosi, vis norėdami apgauti zandarai!

(Toliaus bus.)

Teistojas.

Nauji rasztai.

Ježo, T.T. Auštant — apysaka. Lietuviškai išguldė Jonas Montvila. 1904 m. Spaus-tuvėje „Žvaigždės". Puslapių 298.

Ježo apysakos abelnai labai užimančiai nupiešia apie Serbijos ir Bulgarijos istorišką tų dejas laikų, kada Balkanų pussa lio gyventojai pradėjo krutėti apie atgaivinimą savo tautos, apie iš to kilusias kruvinas revoliucijas, ko pasekme buvo išiliosavimas iš po turkų gėdingo jungo. Minėta apysaka „Auštant", versta p. M., teipgi gana akyva ir mielai per kiekvieną gali būti peskaityta. Reikia vienok pasakyti teisybę, kad vertimas beveik netikęs, netik iš pusės lietuviškos kalbos sintaksio, bet ir iš nežinojimo autoriaus lietuviškų žodžių. Teip, paveikslan, kaip gali but dovanotini tokie žodžiai, kaip „akuratniai", „pospolitais", „skrupulas", „spakainas" ir t. p.?

Kugis-Mugis. Seniems ka-nauninkams ir pralotams, klebonams ir jauniems kamedoriams. Išleido L. S. D. P. Londone. 1904 m. Pusb. 27. Prekė 8 kap.

Piešinėlis pašvestas šiandieniniams santikiams katalikiškai-krikščioniško mokslo su žmonėmis, o kunigijos ypatin-gai su šios gadynės paputimu naujo laisvės vėjalio tarpe vargdienų luomos. Trumpai, aiškiai ir gana užimančiai autorius nupiešia Lietuvos kunigų rolę, kokią jie šiandien lošia žmonių ir valdžios tarpe. Velytina kiekvienam tą knygutę nusipirkti.

Spartakas. Apysaka iš vergų sukilimo gadynės. Parašyta pagal Giovanolį per Sebrai-tį. Išleido L.S.D.P. Londone 1904 m. Pusb. IV-52. Prekė 20 k.

Grazi ir labai reikalinga žėdnam darbininkui žmogui per-skaityti apysaka, kurioje yra

aprašyta apie sukilimą prieš Romos tiraniją vergučių, gladijatoriais vadinamų. Šiandien, kada vargdienų luoma tokį pat tiranijos jungą velka ir kada dėl jo numetimo yra pradėta prieš nevidonus kova, prievolė kiekvieno kovėjo už savo laisvę skaityti gerus raštus ir gaivinti savo širdyje troškimą laisvės ir pasišventimą toje kovoje iš paveikslų paliktų per kitus. Tokį paveikslą duoda skaitytojui karštas karzygis Spartakas, apie kurį knygutėje aprašo.

Artojo Vaikas. Su naujais metais! (Paveikslėlis.) Išl. L. S. D. P. Londone 1904 m. Pusb. 15. Prekė 5 kap.

Čia autorius rašydamas tą paveikslėlį, perstato beturtį sergantį žmogų, kurs karštume ligos, klejodamas sapnuoja, buk eina pas poną prašyti duonos, kurios jo pati ir vaikau jau kelinta diena nebeturi. Nors jis apsirgo iš pono priezasties (jį mašina suglamžė), tačiau ponas, su svečiais puotaudamas, vargdienį išjuokė ir išmetė laukan. Tas sapnas ir dabar tebeatsikartoja visuose Lietuvos dvaruose, kur darbininkas yra laikomas vietoj gyvulio. Knygutė verta perskaityti.

F. Lassalle. Apie konstituciją (Vertimas iš vokiškosios.) Išl. L.S.D.P. Londone 1904 m. Pusb. 31. Prekė 15 kap.

Tai yra brošiurėlė, versta iš vokiškosios kalbos Lassalės tulame socialistų susirinkime laikytas pranešimas. Čia yra išaiškinama, kaip konstitucija yra žmonėms mėginama parodyt per svieta valdonus ir kaip ji reikia iš tikrųjų suprasti. Linkėtina žėdnam perskaityti.

Roscoe... Chemija. Su 36 paveikslėliais. Parašė... Vertė S.M. Plymouth, Pa. Spauda „Vienybės Lietuvninkų". 1904. Pusb. 116. Prekė 30. c.

Populiariškas apdirbimas Chemijos buvo jau seniai lietuviškoje kalboje pageidauti

nas, o ypač dabar, kada žmonės jau kassyk pratrina akis ir griebias lavintiesi prigimties moksluose. Ši knygutė kaip tik bus į patį laiką, dėlei užganėdinimo trokštančių apšvietos geismo. Suprantančiai ir gražioj lietuviškoje kalboje apdirbta, reikia tikėtis, kad ji sutiks iš visuomenės pusės malonų priėmimą.

Pasimire:

Populiariškas rusų rašėjas apysakų, Antanas Čechov. Jo raštai mielai buvo skaitomi, kaip Rusijoje per žemesniąją žmonijos luomą, teip ir kitose šalyse, kur visokiose kalbose jo vertimai tukstančiais egzempliorių pasklido.

Dr. Herzl, žinomos sionistų partijos įkurėjas, prie kurios dabar visose šalyse svieta daugybė žydų priguli.

M. Waldek-Rousseau, pirmiau buvėsis Prancuzijos premieras.

Neseniai paėjo laikraščiuose paskala, buk carienė pagimdžiusi dukterę, o ne sunų. Caras, bijodamas idant netektų sostas jo broliui, buk savo dukraitę pamainęs ant prastb kaimiečio sunaus. Kiek tame yra tiesos, negalima žinoti. Pirmiausiai apie tą pradėjo šnekėti rusiškuose revoliucijiniuose rateliuose.

Pajieszkojimai.

Pajieškau savo brolio Simono Jončos, Kauno gub., Rašėnių pav., Girdiškės parap., gyvena Chicago, Ill, apie šėsi metai. Jeigu kas žinot, ar jis pats duokite žinę.

St. Jonča, Bōx 305

Edwardsdalle, Pa.

Pajieškau jauną vaikiną, lietuvių, mokantį gerai rašyt lenkiškai ir ruskai, ir turintį norą dirbtį; tegul atsišaukia per laišką ant šio adreso:

Henry J. Schnitzers's Bank,

141 Washington str.,

New York City.

Palemonas ir Girzduta.

Parašė M. D. S.

(Tąsa.)

Bet smako oda teip stora ir kieta,
Kad ji nė gelzies nė ugnies nejaučia;
Žibaitas kardu jam kelissyk siaučia:
Negal nutaikyt kur yr' minkšta vieta;
Smakas dantimis kardą nusitverė,
Sulankstė visą ir žemės' pas'nerė.

IX.

Išsirengimas iš Šešupės pilės.

Baisybės, Isikurimas.

Dubisa krauju tekėti pradėjo,
O nuo jos vandens Nemuns raudonavo;
Kas tik Nemuno pakraščiais keliavo
Tas kraujo juosta ant jojo regėjo.
Ant pievų, lankų sraunios upės sriovė,
Kupetas kaulų pakrantėms išplovė.
Tą matydami ir kryviai suprato,
Kad tenai žmonės turi jau gyventi,
Kurie sen' buvo už kaltes ištremti.
Angštai juodvarniai sukosi į ratą,
Kraukė užuodžiant žmogaus kraujo kvapą.
Kurs per vizuną ten išlietas tapo.
Džiangės lietuviai naują šalį radę,
Bet draugi lundo nuo tokios nelaimės;
Moteris klausė, drebėjo iš baimės, —
Kunigs su pirštu sau į kaktą badė;(16)
Suvėdė didę žynių, kryvių rodą,
O tie nuo dievų tokę rodą duoda:
— Kunige didis, kurs perejei svieta!
Kuris Mozurus esi nugalėjęs,
Tavo vilyčios lekiojo kaip vėjas!
Kalk aukso strielas, tai bus nugalėta
Šita nelaimė, nelaimė didžioja,
Kuriąja Piklius dėl žmonių grumoja. —
Kryvių-Kryvaitis ir žyniams pritarė;
Jo valę visi turi pripažinti,
Kuriam Gabija(17) ir dievai ir šventi.
Taigi Giruliai pradėd' rengti karę,
Taisyti laives, kad Dubisa plaukti; —
Moters bailingos im' ant vyrų šaukti:
— Kagi jų darot, kur norit keliauti?
Bene į šiaurę, kur smakai, baidyklės?!
Kur viešpatauja pavojingas Piklius?!
Ar gi jūs norit anuos nukariauti?...
Teip moterėlės verkia, aimanuoja,
O ant laivynės puorės plevesuoja.
— Smarkus Perkune teikiais jiems padėti,
Karui(18) duok sylą priešius nukariauti!
Duok jiems Medėja(19) maisto girioj gauti!
Laimę duok dėl jų su smaku laimėti! —

(16) Užklaudams save: kas tai gal buti?

(17) Šventoji ugnis.

(18) Karas-vaiskas.

(19) Deivė medzioklės.

Teip moters dievų nuoširdžiai glabojo,
Dėl vyrų laivės šalyj svetimoje.

Liudnas likimas, kaip pradžioj malonės,
Kur žiedais kvėpia, o kaip midus saldi,
Mylenčias poros į dvi pusi skaldė,
Kaip balandėliai, teip mylėjos žmonės!
Bet ir kunigas ketin pačią likti,
Ogi kunigui visi nor įtikti!

Štai Palemonas laivan jau įsilinko,
Kuris su kaurais ir kailiais išklotas,
O paskui jojo kiti sėdo lotuos(20).
Jaunų moterių pulkai susirinko
Verkdamos vyrų valėiuos nori lipti,
Kad net ir kuniga pradėd ant jų pykti.

Susėdo valėiuos penki šimtai vyrų;
Buvo ten kryviai ir buvo sąponijs,
Ir burtininkai ir taroystės žmonės;
Ir vaideliotai iš šventųjų girių,
Kurie ten šventą Gabiją sergėjo,
Per dievų meilę ir į šiaurę ėjo.
Moteris verkė, klykė ir raudėjo!
Jų klyksmas buvo iš tolo girdėti: —
Nebus kam ginti, nebus ką mylėti!
Nes vyrai eina kur dievai koroja,
Ten kur gyvena piktosios galybės,
Kur svieta galas, kur nėra teisybės.

— Moteris mielos, jūs verkti paliaukit,
Griš-jūsų vyrai ir meilės saldybės!
Aukšinės strielos nužavjė baisybę;
Velyk mus kantriai su pergale laukit!
Vizunas baisus-naguotas, sparnuotas,
Iš mūsų rankų taps jis nugaluotas. —
Kareiviai dievus draug su savim ima:
Perkuns sėdėdams kulkos rankoj laike,
O šėion kryviai aukas dėl jo taikė,
Gintaro, ziedų sklido čion kvėpimas;
O dievo veidas maloniai žiūrėjo,
Ant vyrų, kurie į kelionę ėjo.
O dievas Putys(21) pietų vėją leido,
Kurs prieš sriaunumą Dubisos juos varė;
Musų kareiviai, gatavi į karę,
Su baime žiuri ant Perkuno veido.
Tuojaus supratę laimę, kad turėjo,
Vėliais po Purio(22) pavėsiu paėjo.
Dideles valtįs, kaip gūlbės, plaukia,
Baltieji puriai tai dumias, tai slugsta;
Viduj nuo aukų balti dumai ruksta,
O irklininkai viens ant kito šaukia,
Kad nepapulti ant akmenų, uolų,
Kur iš po vandens kyšojo iš tolo.

(20) Mazas valtis.

(21) Dievas vėjo.

(22) Žegliai (marškos).

Toliaus bus.

Isz visur.

Vokiški laikraščiai tvirtina,
kad kunig. Obolenskis, Bobri-
kovo vietos paveldėjas Suomi-
joj, prikalbėjęs carą prisilai-
kyti Suomijos linkui švelnes-
nės politikos. Abejotina, kad
vilkas persiimtų avinėlio pi-
gimtį; jis gali tik ant laiko
pritilti, kada karzygiai už lais-
vę kerta jam per nugarą smu-
gius viens po kito.

Išeinantis Vienoje, Prusuo-
se, rusinų laikraštis „Ruthe-
nische Revue“, neseniai užde-
tas ir išleidinėjamas vokiškoje
kalboje dėlei pranešimo visam
svietui rusinų skriaudų nuo
Rusijos, išsiuntinėjo visiems
įžymesniems Europos politi-
kieriams ir publicistams eilę
klausimų, kokios viešpatauja
diplomacijos rinkiuose nuomo-
nės apie nedorus Rusijos pasi-
elgimus rusinų linkui. Dauge-
lis iš užklaustųjų prisiuntė at-
sakymus, bet pasirodė, kad la-
bai maža iš jų težino rusinų
prispaudimus. Tačiau rusinų
triusas, suprantama, nenuėjo
ant niekų, nes visgi paleistas
garsas rado nors ir nedaugelio
širdyse rimtus apsvartinėji-
mus ir prijautimus rusiuams.
Kada pradėsime ir mes viešai
reikalauti pripažinimo savo
tiesų ir užsistojimo prieš nevi-
donus? Kovokime ir reikalau-
kime — reikalaukime ir kovo-
kime — tai mūsų švenčiausia
deviza!...

Abelnai buvo mislyjama,
jog pirmutiniai metolinių pi-
nigų darytojai — buvo lydai,
kurie tą prasimanė dar 600
metų atgal prieš krikščioniš-
kąją erą (gim. Kristaus). Ne-
seniai vienok šitie manymai
pasvyro, nes tuli vokiečiai-
mokslinčiai surado Anatolijoje,
šiaurinėj Sirijoje, sidabrinę mo-
netą su arabiškais parašais lai-
kų Panammu-bar-Rerub, ka-
raliaus Šamolo, viešpatavusio
800 m. prieš Kristų.

Lietuviu tauta

senoveje ir šiadien.

Parašė J. Sliupas, M. D.

(Tąsa.)

Potam linksmi česnis prasidėjo. Viduje aplinkui besisukančiųjų sėdėjo jaunamartė, savo geltonus plaukus pavesdama žirklėms. Tad ant galvos uždėdavo apklotę ir uždėdavo rutų vainiką, įsiutą į drobinę skepetą, ir svočia dainavo dainas, kad reikia jį nešioti kaip pagražinimą iki gemant pirmam sunui.

Po prievarta varydavo nuoteką gulti su vyru, ir pirmą negu jaunąjį palikdavo ant meilavimosi su nuotaka, jauniems duodavo keptą gaidį, ar inkstus ožio ar meškų, manydami, buk tie valgiai priduoja vaisingumą. Potam senos moters šnabzdėjo ką jaunajai, ir vedė ją į guolį. Einant gulti, pati vyrui numaudavo čebatus, ir kumšnodamas vyras ją įvarydavo į šatalą. Katras greičiaus užmigo, tikėjo, kad anksčiaus mirti turės. Ant rytojaus baigdavo valgyti liekanas valgių. Ant pusryčių atnešdavo keptų kurapkų, kurias vyras su rankomis perdrėskęs, duodavo pačiai valgyti. Galiausiai baigėsi česnis.

Čion dar pridursime vardus šeimynos ir gentystos, kurie šiadien iš dalies jau ėmė gaišti iš žmonių lupų (palei Kraševskį):

1. In linea ascendente: proseniai ir prabočiai senelis, senutis, (bočius) diedas; senutė; dėdė ir dėdžiūs; dėdyna ar dėdžiuvienė; teta ar tetulė, ir tetėnas; avynas (broliš motinos), avynienė (jo pati); uošvis ir uošvė; šešuras (pačios tėvas), anyta (pačios motina).

2. In linea colleterali: svainė (pačios sesuo) ir svainis; laigonas (pačios brolis) ir laigonienė; dieverys (vyro brolis) ir moša (vyro sesuo); intė (vyro brolio pati); užkurys (2-ras vyras) (ar ateinantis į užkuris); užtupys (3-as vyras), dobkalys (4-tas vyras).

3. In linea descendente: brotošis (brolio sunus), brotušė (brolio duktė), seserėnai (seserų vaikai), brožis (brolių vaikai); pusbroliai ir pusseserės; dvynai arba suvestiniai.

Lietuviai tikėjo, kad jų gyvenimas pas dievus, ant liuonų kalnų ir lankų turi amžinai tęstis; tačiau ten kožnas pasiliks luomoje, kokią jam dievai lėmė ant žemės. Todėl bajoras ar vergas, turtingas ar biednas, dauggalis ar šiaip žmogelis, nuėjęs į dangų palaikys savo luomą. To-gi dėlei su kunigaikščiais, ponais ir bajorais degino tarnus, tarnaites, drapanas, kleinotus, žirgus, kurtus, kilpinį su seidoku, kardą, vilyčią, šarvus ir kitus daiktus, kurius mylėjo numirėsis, lyginai kaip su remesninkais į kaimiečiais tuos įtaisus, su kuriais užsidirbo gyvenimą ir kas prigulėjo prie jų luomos, teip-gi degino, manydami, kad su tuomi visu jie prisikels, ir kaip čion, teip ten džiaugsis ir panaudos dėl savo reikalų. Lušių ir meškų nagus degino su numirėliais, tikėdami, kad ateis diėna, kada numirėliai vėl atgis, o tulas dievas, už visus dievus didesnis, sudys visų žmonių gerus ir blogus darbus, sėdėdamas ant augšto ir priklaus kalno, ant kurio idant lengviaus užsiratoti, tarė pasigelbėti galėję su lušių ir meškų nagais.

Senovėje (gadyneje akmens) numirėlį šarvodavo stačiai

pakasdami: galva guldydavo į vakarus, o kojomis į rytus. Vėlesniuose laikuose numirėlius laikydavo ir kelis metus namuose (neturtingus trumpiau), o paskui degindavo ant laužų. Tur-but teip ėmė daryti iš higieniškos priežasties, nors Rusų metraščiai sako, jie tai darė iš dėkos tikėjimo, pildydami įsakymą kas-zin kokio refėrmatoriaus Savio (Sovij)¹⁾, kurį kaip dievą garbino, o kuris gyvenęs gilioje senovėje.

Pas Lietuvius buvo paprotys, ant mirtino patalo prisiantant Giltinei, užprašyti ant atsisveikinimo gimines, draugus ir kaimynus. Prieg tam ant to atsisveikinimo paskiriamas buvo, pagal turtingumą ligonio, vienas ar du antaliku alaus. Susirinkus užprašytiems, ligonis atsisveikino su jais, ir perprašinėjo juos už savo nusidėjimus prieš juos. Gal tad šitą česnij senovėje vadino šermenymis?

Numirusiam žmogui tuojau akis užmerkia, idant nežiurėtų ir kitų nevyliotų į kitą svieta. Potam numirėlis buvo pirmu kartu pirtyje nuprausiamas: tada apvilkę baltais, mirtiniais marškiniais ir apavę vyžomis, lavoną sodino ant kedės, kertėje. Draugai budėtuose ar budėse, apspitę lavoną, gėrė labirdami jį prisipylę taures alaus ar midaus, ir raudoje raudas: „Kam-gi tu numirei? ar ne tavo šilta grintelė? graži pati? kam-gi tu pasimirei? Ar neturėjai drabužių ir padarynės? ar ne tavo bandos buvo riebios ir skaitlingos? Kam-gi tu pasimirei? Kas tavę vijo iš šio svieta? ar tu neturėjai greitų žirgų? vuoslių šunių? Kam-gi tu pasimirei?“ ir tt. Teip numirėlio turta, daiktas po daikto, išskaitydami, vienval paantrino klausimą, niekados neatsakyta. Vėl gerdavo, ir tokios šermens pas tulus Lietuvius traukdavosi gana ilgai. Wulfstanas rašo, kad Pabaltijos gentės mokėjo ypatingu budu ilgai išlaikyti lavonus nuo gedimo, ir kad juos laikydavo namie, iki buvo kas gerti; tuomi žmonės norį parodyti savo meilę dėl numirusio ir guodoti jį ilgu atsisveikinimu.

Moteris, apraudodama savo vyrą, rauda: „Kur tu pasidėjai, balandėli mano baltasis, kurion šalin nuskrydai? Tu man geru buvai, tu manę nešiojai, tu manę lingavai, o dabar nėra tavęs. Kur aš pasidėsiu, prie ko prisiglausiu? Prisiglausčiau prie sienos, siena kieta, prisiglausčiau prie medžio, medis lenkias, prisiglausčiau prie akmenio, akmuo šaltas. Nėra tavęs, dievmedėli žaliukėli, nėra tavęs ažuolėli žaliasis, mūsų kaimo grožybė!“

„Giltinių raudas“ moters bal-iai raudėjo, iki palaidojimui, ir jei giminės neįgalėjo tai daryti patys, samdė garbstytojas. Jų ašaras rinko į indus ir dėjo į duobę prie kojų numirėlio, ar pakasė drauge su urnomis, jeigu negyvėlį degino.

Zemaičiuose ir Prusuose vaikina laidėjo su botagu už juostos, mergą—su vainiku ant galvos, o vaikus apibarstę laukų žolėmis.

Kada gėrynės jau baigė namų išteklių, giminaičiai rengė laidotuves ir pakasynas. Tad lavoną iš naujo prausė, aprėdė naujais, baltais drabužiais, kokius gyvas budamas mėgo labiaus dėvėti; prie šono buvo jam prijuosiamas kalavijas ar kirvis, kaklą gi aprišdavo baltu rankšluosčiu, į kurį įdėdavo keletą pinigų ant kelio. Dėl pasidrutinimo laike kelionės į geresnij svieta, dėjo į grabą duonos su druska ir bonką alaus.

1) Źródła do mytologii litewskiej, Ant. Mierzyński, 5. 127.
Dr. Basan. Iš gyvenimo liet. Vėlių ir Vėlių. 1903.

(Toliaus bus.)

Susirinkimai.

New York'o ir Brooklyn'o T.M.D. 4 kuopos, 11 rugsėjo, 2 po pietų, po num. 73 Grand str. Brooklyn, N. Y. Bus išdalyta „Chemija“ ir priimami nauji sąnariai. *J. Naujokas.*

Pittston, Pa., T. M. D. kuopos, 11 rugsėjo, 2:30 po pietų, J. Andriusio svetainėje. Bus išdalyta knygos ir svarstymai svarbių reikalų. Užkviečia prisilankyti. Sekr. *J. P. Cepulis.*

Plymouth, Pa. Susirinkimas T. M. Dr. kuopos 11 d. rugsėjo, „Vienybės“ redakcijoje, 3 valandą po pietų. Teiksite užimokėti metinę mokestį ir pasiimti knygelę „Chemija“. Užkviečiam ir naujus prisirasyt, taip pat gausit knygelę. Sekr. *K. Brazys.*

Balius ir prakalbos!

Worcester, Mass. S. L. A. kuopa laikys balių su prakalboms 24 rugsėjo, ant St. Jean Baptiste Hall, Bartlett place. *Komitetas.*

Balius ir laimėjimas laikrodėlio!

18 d. Rugsėjo, 1904 m., Edwardsville Pa., S. Paukščio salėje. Pelnas eis ant naudos K. Krapavčiaus, suzeisto kasyklose. Muzika grajys puikiausius šokius. Visus nuosirdžiai užprasome pribūtie. *TIKIETAS* 25 ct.

MUSU VERTELGOMIS.

Garbus tautiečiai jeigu norite turėti savo gerus apgarsinimus ant viso meto! duok padaryti gražius ant sienos pakabinamus kalendorius, ant savo vardo ir pravardės, kur gyvenai ir kokį (business) darai. Tie kalendoriai yra su litografiškais gražiais paveikslais, gražių merginų paveikslai, visokių gražių kvietimų žiedai, avių ganytojai, briedžių medžiotojai, lentų pjūvinių, trys merginos vienos namieja maudosi, mergina stovi kvietkyne. Tų visokių gražių negalima ne aprašyti. Pigus ir labai gražius apgarsinimas, kuris yra geras ant viso meto, tai-gi garbus tautiečiai dabar jau yra laikas juos užsisteliuoti, ant ateinančio meto 1905. Kada prisitartina nauji metai, visi nori gauti tą dieną. Sakau norinti turėti gerus apgarsinimus, reikia iš laiko pasirūpinti apie tą; kadangi į trumpą laiką tą darbą atlikti negalima. Nespaudinu mažiau per 50 kalendorių: nuo 50 eina aukštesnį kiek kas nori. Nė ramas žinoti apie prekes, ant klausymo per laiškus, gausite atsakimuose prekes.

Mano spaustuvej galima užsisteliuoti visokius spaustuviškus ir litografiškus darbus. Rašydami mane laiškus su kokiais reikalais, indėkie ir marke už du centus dėl atsakymo.

M. M. DOVIDAITIS,

814 E 6th street,

WILMINGTON, DEL.

**H. A. MEDOFF'S
TIKRA
LIETUVIŠKA TRAJANKA**

GENUALISKI IR EUROPIŠKI PHARMACISTAI.
Atkeliavo iš seno krajaus ir apsiėjo po No 151 Metropolitan Ave., Brooklyn, N. Y. Yra tai tikri dirbėjai Europiškų ir Amerikoniškų gyduolių. Sudaro kuogertausius ir specialiskiausius receptus. Prilanko trajanką kuo atsakančiausią ir visą laiką tikra lietuviška trajanka. Visi atelsaukimai bus teisingai ir reguliariškai apžiūrėti, su visais užganėdinimais. Su gudone,

**H. A. MEDOFF,
151 METROPOLITAN AVE.
BROOKLYN, N. Y.**

Nauji lapeliai apie Socializma! Mieli Draugai!

Dabar ir vėl yra nauji lapeliai išėję kaip tik iš po spaudos; brošiūrėlės didume 6-9 colių šešiolika puslapių. Intalpa tos brošiūrėlės. „Socialistų Platforma“ (supaveikslėliu) „Trustai Kapitalistų“, „kiek yra moterių darbininkių Amerikoje U. S.“ „Gerai suprantanti (?) perstatytojai“ „Sandoma savastis“ „Labdarystė kapitalistų“ (su paveikslėliu) „Siberija Amerikoje, Colorado Valstijoje U. S.“ (su paveikslėliu). Kiekvienas, kursai tik prisiųs 10 centų aplaikiš penkes tokias brošiūrėles. Norinti platinti socializma rašykite tuojau pas K. RUTKUS, 564 Hamilton st., Cleveland, Ohio.

Vasarinės ligos,

mėšlungio, vidurių skaudėjimo, grietimos, nėra geresnės, nepavojingesnės kaip vartojant Dr. Glenno Peace in the Family. Išdirbamas vien tik per M. Bevan, Plymouth, Pa. Prekė 25c. Pardouda M. J. Mras ir Thos. Zukauckas.

Balsuokite už šiuos kandidatus.

Prezidentas Theodore Roosevelt.
Vice-Prezi. Char. W. Fairbanks.
Supreme Court John P. Elkin.
Congresman Henry W. Palmer.
Steto Senator Sterling R. Catlin.

Reprezentatai.

1 District Edward H. Williams.
2 „ George Ross.
3 „ David P. Reese.
4 „ Griffin E. Jones.
5 „
6 „ Lorrie H. Holcomb.

Senatorius Penrose bus vadovu republikoniškos partijos iki iš laimint.

Garsingas vadovas ir draugas darbininkų yra pirmsėdis republikonų Steto komiteto nori daugiause kiek kada buvo gavę.

Yra daugiause ukėsu ateivių iš Europos szitame stete kaip kituose stetuose šios unijos, ir kiekvienas persiliudyja gerovę Pennsilvanijos po valdžę republikonų partijos, tukstančiai darbą ir už mokestį.

Darbininkai dziaugesi kad senatorius Penrose pastojo steto vadovu republikonų partijos šiuose rinkimuose ir tikisi išsoszti su daugybe balsų, jis turi dvideszimts devynis iš trisdeszimts dviejų kongresmenzio steto republikonai bet jis nori visų republikonų. Jeigu darbininkai balsuos už republikonus tai jie laimės. Tai galybė sėle Wa-hingtone pasidaugys.

Yra reikalinga teipgi išrinkti republikonus legislatorius. Tie žmonės taiso tiesas steto ir gerovę steto ant jų ranku. Teip-gi šį rudenį rinks senatoriu į vi tą mirusio senatoriaus Quay. Senatorius Penrose yra vienas ant kurio darbininkai pasitikti. Jis buvo pirmsėdis komisijoje emigrantų kongrese kada tapo uždaryta atėjimas kinu. Jis dirbo sunkiai dėl sutakymo anglekasių straiko. Jis yra artymiauses prie prezidento. Jeigu balsuotojai sėks į patarimą kurį jis apgarsinio po laikaszczius szeit: „Mano drangai ba's okite už republikonus ir kalinkite savo draugus“ tai užtikrinta gerovė steto.

Senatorius Penrosę pagelbininkas W. R. Andrews, sekretorius republikonų Steto komiteto, kur yra artymai prie darbininkų ir žino jų norą. Jis sako kad republikonai gaus daugause balsų kaip kada yra gavę už Roosevelt ir Fairbanks steto senata, ir steto reprezentantus, kongresą ir visus republikonus. Jeigu szitas bus atsiehta tai gerovė dėl darbininkų.

Darbas nėra per anksti pradėti dirbti. Jeigu rastusi kurs nenoretų, hutų republikonų, tai padaryti republikonų ir balsuoti už republikonus. Ukėsas kurs neina balsuoti balsavimo dienoje yra prastas ukėsas. Balsas tai yra galybė. Balsuoti tai yra pareiga tavo.

Farmos!**Farmos! Farmos!**

Lietuviai, kurie turite kiek kapitalo ir norite pirkti savas farmas czia pat New York'o steite, kur žemė gera, išdirbta ir su budinkais, yra dabar mano rankose ir norėčia kad tik lietuviams papultų; jau čia keli lietuviai turi savo farmas; prekė pigi ir duodasi ant išmokėjimo. Čia gaspadoriai pelno su apvyniais, pienu, sviestu, kiaušiniais ir t. t.

Katrie norite dasizinti apie prekę ir didumą farmų, tai prašau rašyti pas mane lietuviškai, lenkiškai, ruskai, angliškai arba latviškai, o gausite atsakymą. Praau įdėti už 2 c. markę dėl atsakymo. **Geo. Kleek, Poolville, N. Y.**

Viltis dėl visų

reikalinga praktika ir patarimas nuo Seranton žmogaus.

Daugelis daktarų yra pasakę kad ta nelaimingoji inkstų liga yra neišgydoma. Mes perstatom praktika unaravo Serantų žmogaus, kurs yra išsigydes jau šeši metai Doans Kidney Pills ir yra sveikas šiame laike. Doans Kidney Pills veike tiesiok ant inkstų, dieglio, vandeninės ir visokių inkstų ligų. Čia yra patarimas ta ligą sergantiam.

U. M. Williams 330 S. Hyde Park Ave. Seranton, Pa. sako: Mano praktika Doans Kidney Pills buvo plačiai garsintos Serantų gaziuose per mane. Aš vartojau prieš aštuonis metus Doans Kidney Pills, nuo niežėjimo, skaudėjimo kryžiaus ir suregulovojimo vidurių. Daugelis žmonių yra išsigyde per rekomendacija Serantų žmonių kurie yra išsigyde nuo 1 box. Kiek aš patyriau Doans Kidney Pills yra geriausios gyduolės kokios tikta yra. Į 8 metus vartojau tik porą kartų bet visados pagelbėjo.

Ant pardavimo yra kromuose, prekė 50ct. Foster Milburn Co. Buffalo, N. Y., agentas ant Suvientų Valstijų. Nėpamirškite vardo Doans ir neimkite kitokias.

LIETUVIŲ ŪŽEIGA.

Daugelį metų visai pragyvenęs, pažinau darbininkų gyvenimą ir dėl jų uždeju lietuvišką karčiamą. Užprašau lietuvius vietinius ir iš aplinkinių pas mane atsilankyti, busit svetingai priimti, pagal mano išgalę kožnam patarnausiu.

Silvestr. Zygmuntas,

37 Hartford ave.

NEW BRITAIN,

CONN.